

Urząd Transportu Kolejowego

https://utk.gov.pl/pl/bezpieczenstwo-systemy/zarzadzanie-bezpieczen/jednolity-certyfikat-be/17931,Jednolity-certyfikat-bezpieczenstwa.html
2022-10-07, 14:29

Informacja

Strona posiada nowszą wersję

[Kliknij tutaj, aby przejść dalej](#)

Przepisy tzw. IV pakietu kolejowego, harmonizujące podejście do kwestii certyfikacji przewoźników kolejowych w zakresie bezpieczeństwa na szczeblu unijnym, w Polsce weszły w życie 31 października 2020 r. Od tego dnia w miejsce certyfikatów bezpieczeństwa część A i część B przewoźnikowi kolejowemu będzie wydawany jednolity certyfikat bezpieczeństwa. Dokument ten - podobnie jak jego poprzednicy - potwierdza zdolność przedsiębiorcy do spełnienia wymogów dotyczących systemu zarządzania bezpieczeństwem, w tym respektowania odpowiednich przepisów krajowych i wymogów obowiązującej technicznej specyfikacji interoperacyjności odnoszącej się do podsystemu „Ruch kolejowy” oraz do spójnego ich stosowania.

Jednak zmiany wprowadzone w ramach IV pakietu kolejowego wykraczają poza liczbę i nazwę wydawanych dokumentów. Poniżej skrótowo przedstawiamy najważniejsze zmiany, na jakie warto zwrócić uwagę.

WYBÓR ORGANU CERTYFIKUJĄCEGO

Określenie "jednolity certyfikat bezpieczeństwa" oznacza, że niezależnie od obszaru prowadzonej działalności (obejmującego jeden lub więcej krajów) przewoźnik kolejowy otrzyma jeden dokument ważny dla całego wybranego obszaru działalności. Aby było to możliwe rolę organu certyfikującego w przypadku wniosków obejmujących co najmniej dwa kraje UE otrzymała Agencja Kolejowa Unii Europejskiej. Jej zadaniem będzie ocena SMS pod kątem wymagań europejskich (kryteriów SMS i TSI Ruch kolejowy). W procesie uczestniczyć będą również krajowe organy ds. bezpieczeństwa właściwe dla krajów, gdzie znajduje się obszar działalności wnioskodawcy. Organy te dokonają oceny wniosku pod kątem wymagań krajowych. Ostateczną decyzję o wydaniu jednolitego certyfikatu bezpieczeństwa podejmie Agencja.

Przewoźnicy, którzy chcą prowadzić działalność tylko w obrębie jednego kraju (ewentualnie z wjazdem do stacji granicznych w krajach sąsiednich) mają możliwość wyboru organu certyfikującego. Mogą złożyć wniosek zarówno do właściwego krajowego organu ds.

bezpieczeństwa, jak i Agencji Kolejowej Unii Europejskiej. Wybór Agencji jako organu certyfikującego wiąże się jednak z innymi uwarunkowaniami prawnymi, jakie będą miały zastosowanie do procesu oceny m.in. w zakresie wysokości opłat.

NOWE KRYTERIA SMS

Warunkiem uzyskania jednolitego certyfikatu bezpieczeństwa jest wykazanie spełnienia przez posiadany system zarządzania bezpieczeństwem kryteriów określonych w [rozporządzeniu 2018/762](#). Dla działających przewoźników oznacza to konieczność dostosowania systemu i uwzględnienia w nim takich elementów, jak kultura bezpieczeństwa, czynniki ludzkie i organizacyjne czy zgodność z TSI Ruch kolejowy. Szczegółowy opis nowych kryteriów SMS, z nakreśleniem najważniejszych zmian można znaleźć w [dedykowanym dziale](#) na stronie UTK.

Nowe kryteria SMS nie oznaczają konieczności całkowitej przebudowy systemu zarządzania bezpieczeństwem. Warto po prostu uzupełnić sprawdzony dotychczas i znany w organizacji system o nowe elementy, co ułatwi jego późniejsze wdrożenie.

PROCES CERTYFIKACJI W NOWYM WYDANIU

Nowe uregulowania prawne, które stanowią element IV pakietu kolejowego, wprowadzają również zharmonizowaną procedurę wydawania jednolitych certyfikatów bezpieczeństwa. Została ona określona w [rozporządzeniu 2018/763](#) i składa się z kilku etapów.

Pierwszym z nich jest ocena wstępna, w trakcie której organ certyfikujący sprawdza kompletność wniosku i weryfikuje niektóre jego elementy. Etap ten maksymalnie trwa miesiąc. Po jego zakończeniu wnioskodawca otrzymuje w systemie powiadomienie o kompletności wniosku.

Drugi etap to ocena szczegółowa, podczas której szczegółowo weryfikowana jest zgodność wniosku z kryteriami SMS i wymaganiami TSI Ruch kolejowy. Sprawdzana jest również zgodność z przepisami krajowymi. Etap ten trwa do czterech miesięcy. Warto zaznaczyć, że nawet jeżeli dokumentacja wniosku została oceniona jako kompletna, organ certyfikujący w tym etapie nadal może zwracać się z prośbą o dodatkowe informacje.

Zgodnie z rozporządzeniem 2018/763 na wydanie jednolitego

certyfikatu bezpieczeństwa organ certyfikujący ma pięć miesięcy. Składając wniosek warto zatem pamiętać, aby uczynić to z odpowiednim wyprzedzeniem. Zalecane jest złożenie wniosku na sześć miesięcy przed planowaną datą rozpoczęcia działalności lub wygaśnięcia dotychczasowego certyfikatu bezpieczeństwa.

Proces oceny kończy się wydaniem (lub odmową wydania) jednolitego certyfikatu bezpieczeństwa. Wydając jednolity certyfikat bezpieczeństwa organ certyfikujący może określić dodatkowe ograniczenia lub wyłączyć z obszaru działalności te części sieci, które uzyskały ocenę negatywną. Wnioskodawcy przysługuje prawo do złożenia wniosku o przegląd (ponowne rozpatrzenie) decyzji, która nie jest w pełni zgodna z jego wnioskiem.

POŻEGNANIE Z PAPIEROWĄ DOKUMENTACJĄ

Wnioski o wydanie jednolitych certyfikatów bezpieczeństwa (nowych, aktualizowanych, przedłużonych) są składane w postaci elektronicznej w tzw. Punkcie Kompleksowej Obsługi (OSS, ang. One-Stop Shop). Jest to system informatyczny zarządzany przez Agencję, który służy obsłudze m.in. spraw z zakresu jednolitych certyfikatów bezpieczeństwa. Do systemu załączane są wszystkie niezbędne dokumenty. Również wszelka korespondencja z wnioskodawcą odbywać się będzie za pośrednictwem OSS. W systemie wnioskodawca otrzyma także ostateczną decyzję w sprawie swojego wniosku.

Wykorzystanie OSS całkowicie odmieni praktyczną stronę realizacji wniosków dotyczących jednolitych certyfikatów bezpieczeństwa (ich wydania, zmiany czy przedłużenia). Znany wnioskodawcom mechanizm polegający na wymianie papierowych pism odejdzie do historii na rzecz wykorzystania elektronicznych form kontaktu przewidzianych w systemie.

Szczegóły dotyczące obsługi OSS można znaleźć na [dedykowanej stronie](#).

Więcej informacji dotyczących składania wniosku o jednolity certyfikat bezpieczeństwa, wymaganych dokumentów i opłat itp. można znaleźć w dziale [Usługi](#) oraz w [Poradniku dla wnioskujących o jednolity certyfikat bezpieczeństwa](#).

MATERIAŁY SZKOLENIOWE

[Poradnik dla wnioskujących o jednolity certyfikat bezpieczeństwa](#)

Przygotowany przez Prezesa UTK poradnik opisuje wymagania związane z procedurą wnioskowania o jednolity certyfikat bezpieczeństwa. Dokument ma zastosowanie do wnioskodawców krajowych składających wnioski do Prezesa UTK, jak również dla podmiotów zagranicznych chcących uzyskać dokument obejmujący Polskę jako obszar działalności.

[Przewodnik dotyczący wydawania jednolitych certyfikatów bezpieczeństwa - wersja dla wnioskodawców](#)

Przygotowany przez Agencję Kolejową Unii Europejskiej przewodnik opisuje przebieg procesu certyfikacji i związane z nim wymagania z perspektywy wnioskodawcy. Czytając ten dokument warto jednak mieć na uwadze, że część ze wskazanych wymagań odnosi się do procedury prowadzonej przez Agencję i nie będzie dotyczyć postępowań przed Prezesem UTK.

[Wersja angielska przewodnika](#)

[Przewodnik dotyczący wydawania jednolitych certyfikatów bezpieczeństwa - wersja dla organu certyfikującego](#)

W odróżnieniu od powyższego przewodnika, niniejszy dokument skupia się na perspektywie pracowników organu certyfikującego. Podobnie jak powyżej czytając ten dokument warto mieć na uwadze, że nie wszystkie ze wskazanych wymagań będą miały zastosowanie do postępowań prowadzonych przed Prezesem UTK.

[Wersja angielska przewodnika](#)

Zachęcamy również do zapoznania się z materiałami szkoleniowymi dedykowanymi poszczególnym zagadnieniom szczegółowym (np. OSS, nowym kryteriom SMS), które zostały zebrane na poszczególnych podstronach tematycznych.